

Toelichting bij de forfaitair- en contantbelastingreglementen

Actieprogramma 7 van het Uitvoeringsplan Milieuverantwoord Beheer van Huishoudelijke Afvalstoffen bepaalt hoe huishoudelijke afvalstoffen selectief moeten ingezameld worden (tabel 7 p. 85-86). In deel 5.1.2 van dit sectoraal uitvoeringsplan worden tarieven voorgesteld die een gemeente kan aanrekenen aan de gezinnen op basis van het principe "de vervuiler betaalt" (p. 145-148).

Wenst een gemeente een dienstverlening uit te bouwen naar bedrijven dan gelden de principes van actie 4 van het voormelde uitvoeringsplan.

Op basis van de opgelegde hoeveelheidbeperkingen en de reële kostprijsbepaling van de gemeentelijke inzameling kan een voorstel aangaande de forfaitair- en contantbelastingreglementen geformuleerd worden voor zowel de haal- als de brengmethode. Om tot een beheersbaar systeem te komen, dienen deze reglementen gekoppeld te worden met de gemeentelijke politieverordening.

1 Bepaling hoeveelheidbeperkingen

Voor de haalmethode betreft het hoeveelheden die per ophaalbeurt en per ophaalpunt mogen worden meegenomen via de gemeentelijke huis-aan-huisinzameling. Elk gezin, bedrijf of combinatie van beide gevestigd op hetzelfde adres wordt beschouwd als één ophaalpunt.

Voor de brengmethode zijn het hoeveelheden die per gezin of bedrijf en per bezoek, of indien mogelijk per tijdseenheid, mogen worden aangeboden op het containerpark.

1.1 Haalmethode

Het gewicht per stuk grofvuil en per busse snoeihout dient, rekening houdend met het door de arbeidsgeneeskundige dienst bepaalde maximum tilgewicht voor twee beladers, beperkt te worden tot 40 kg.

De gewichtsinhoud van een GFT-container/zak kan sterk fluctueren al naargelang de aard van de afvalstof, meerbepaald GFT-afval, gras, bladeren of snoeihout. Het overeenstemmende gewicht kan door de gemeente op basis van ervaring en in functie van de verstedelijkingsgraad (zeer landelijk, landelijk, verstedelijkt of stedelijk) worden ingeschat.

Conform de erkenning van FOST Plus 2009-2013 worden gemiddeld 4 zakken PMD-afval van 60 liter per tweewekelijkse ophaling aangeboden, behalve bij alle instellingen die afhangen van de gemeente en wiens diensten de gemeentebegroting rechtstreeks belast. Voor papier en karton geldt een gemiddelde van 1 m³ per ophaling.

KGA van particulieren moet gratis ingezameld worden conform VLAREA. KGA van bedrijven kan getarifeerd worden en er kunnen hoeveelheidbeperkingen opgelegd worden, zeker voor sectorspecifieke bedrijfsafvalstoffen (vb. verfpotten van schilder).

1.2 Brengmethode

De OVAM pleit voor een éénvoudig criterium dat zonder discussie kan gehanteerd worden bij het al dan niet toegang verlenen tot het containerpark. Zo kan gesteld worden dat alles wat aangevoerd wordt met personenwagens, aanhangwagens of bestelwagens is toegelaten. Voor de in stuks aangeleverde afvalstoffen (afgedankte elektrische en elektronische apparaten, accu's, TL-lampen, boomstronken, e.d.) wordt verkozen het aantal stuks per bezoek te beperken.

Voor KGA gelden dezelfde voorwaarden als bij de haalmethode.

De hoeveelheidbeperkingen kunnen door de burger en de KKMO en ZO eenvoudig omzeild worden door kleine hoeveelheden meermaals aan te bieden. De invoer van een elektronisch registratiesysteem ter identificatie van de aanbieder en ter kwantificering van de diverse fracties (in kilo, in aangebrachte volumes, in aantal bezoeken, e.d..) kan hiertoe een oplossing bieden. De beste registratie gebeurt door middel van een weegbrug in combinatie met de registratie van de elektronische identiteitskaart. Het is aangewezen slechts één aanbieding per dag met een maximum van viermaal per maand toe te laten.

2 Bepaling van de reële kost per fractie

In onderstaande tabellen wordt een raming gemaakt van de kostprijs van de inzameling en verwerking van de diverse fracties huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen.

De inzamelkost omvat alle kosten die gemaakt worden om de fractie tot aan de poort van de verwerkingsinrichting te brengen, inclusief de sorteerkost.

Onder de verwerkingskost wordt de kost verstaan na het afleveren van de ingezamelde, i.c. uitgesorteerde fractie bij de recuperant/verwerkings-/verwijderingsinrichting. Deze kost is uiteraard een marktgegeven en kan vooral voor de fracties metalen, kunststoffen, hout en papier en karton sterk fluctueren.

Voor zowel de haal- als de brengmethode wordt per fractie een opsplitsing gemaakt tussen de vaste en variabele kosten.

Als vaste kosten worden de kosten beschouwd die de gemeente maakt om de diverse fracties selectief in te zamelen, onafhankelijk van de aangeboden hoeveelheid afval. Voor de haalmethode kan dit omgerekend worden naar een kost per ophaalpunt. Voor de brengmethode bestaat de vaste kost uit alle investerings- en exploitatiekosten van het containerpark die niet variëren naargelang de aan- en afgevoerde hoeveelheden.

De kosten die afhangen van de hoeveelheden die de individuele burger/KKMO en ZO aanbiedt, worden aangeduid als de variabele kosten. Voor de haalmethode kan de verwerkingskost aangeduid worden als de variabele kost, terwijl voor de brengmethode bovendien de inzamelkost als vaste kost kan verrekend worden. Er dient opgemerkt te worden dat afvalstoffen, waarvoor een haalmethode bestaat, zoveel mogelijk met deze haalmethode worden opgehaald. Het betekent dat voor de haal- en de brengmethode best dezelfde tarieven worden gehanteerd voor deze afvalfracties. Tarifieringen moeten zodanig gekozen worden dat de gezinnen en bedrijven optimaal meewerken aan afvalpreventie en sorteren van afvalstoffen en dat ontwijkgedrag maximaal wordt vermeden. Voor organisch afval betekent het bvb. dat gezinnen afvalarme tuinen aanleggen, optimaal thuiscomposteren, deelnemen aan kippenprojecten,... Het organisch afval niet aanbieden door het gewoon op een hoop te gooien, onder te graven of in brand te steken is te vermijden ontwijkgedrag waartegen moet opgetreden worden.

2.1 Forfaitaire kosten

2.1.1 Haalmethode

Er wordt voor elke fractie uitgegaan van een standaardkost voor één dag (8 uren) ophaling door middel van één klassieke perswagen (rekening houdend met de afschrijvingen, brandstofverbruik, verzekering, onderhoud, e.d.) en drie arbeiders (1 bestuurder en 2 beladers). Deze kost is o.a. afhankelijk van de modernisering van het wagenpark en bedraagt in 2009 gemiddeld 800-900 EUR per dag voor een vrachtwagen met 2 beladers. (Bron: Interafval)

Afhankelijk van het aantal ophaalpunten die per fractie kunnen worden bediend in één dag, kan de inzamelkost per ophaalpunt worden bepaald (zie tabel 2). Hierbij dient rekening gehouden te worden met de tussenkomsten aan de gemeenten vanwege het organisme Fost Plus dat erkend is in het kader van het Interregionaal Samenwerkingsakkoord (ISA). De tussenkomst zou 30% dienen te bedragen voor de papier- en kartonfractie en nagenoeg 100% voor hol glas en PMD. In praktijk blijkt echter dat de bijdrage van Fost Plus inzake hol glas en PMD nog niet volledig

kostendekkend is. Studies van de Interregionale VerpakkingsCommissie tonen zelfs een noodzakelijke bijdrage van 33% aan voor papier en karton. Voor de niet-verpakkingsfractie van papier en karton komt de sector momenteel nauwelijks tussen in de inzamel- en verwerkingskost. Het is echter de bedoeling dat de sector op termijn volledig verantwoordelijk wordt gesteld.

Tabel 1: Forfaitaire kostprijsbepaling m.b.t. haalmethode volgens het Planscenario, rekening houdend met een belastingssysteem als combinatie van een forfaitaire belasting en verschillende retributies

Fractie	Ophalingen/jaar	Ophaalpunten/dag	Kost/ophaalpunt/jaar		
			EUR 2005	EUR 2010	EUR 2015
Huisvuil	26	1200	15,71	17,27	18,83
Grofvuil	2	1000	1,45	1,59	1,74
GFT-afval in GFT-regio's	26	1000	18,85	20,72	22,59
Papier en karton	12	1100	0	0	0
Hol glas	12/bollen	1250	0	0	0
Plasticflessen en flacons, metalen verpakkingen en drankkartons	24	2400	0	0	0
Groenafval in groenafvalregio's (*)	4	700	4,14	4,55	4,97

(*) snoeihout viermaal per jaar huis-aan-huis op afroep

Bij de berekening van de forfaitaire kostprijs werd uitgegaan van:

- een standaardkost voor één dag ophaling van gemiddeld 800-900 EUR in 2010;
- het gemiddeld aantal ophaalpunten per dag van toepassing op het IOK-afvalbeheer-werkingsgebied.

Het aantal ophaalpunten dat per dag kan aangedaan worden, kan immers sterk variëren in functie van de verstedelijkingsgraad (zeer landelijk, landelijk, verstedelijkt of stedelijk). In een landelijk gebied worden grotere rijafstanden afgelegd waardoor het aantal ophaalpunten per dag kleiner is dan in een verstedelijkt gebied. Bijgevolg ligt de jaarlijkse kost per ophaalpunt in een landelijk gebied hoger dan in een verstedelijkt gebied.

De totale forfaitaire kosten voor ophaling van huisvuil, grofvuil en GFT- en groenafval wordt eveneens in tabel 1 weergegeven. In 2010 stijgen deze tot 39,60 EUR (GFT-regio) en 23,40 EUR (groenregio) en in 2015 tot respectievelijk 43,15 EUR en 25,50 EUR. Er wordt aangenomen dat Fost Plus de selectieve inzameling van verpakkingsafval volledig zal dragen.

Indien KGA viermaal per jaar wordt ingezameld via huis-aan-huis-, wijk- of straatinzameling dient voor elk van deze inzamelwijzen rekening gehouden te worden met een jaarlijkse supplementaire forfaitaire kost per ophaalpunt.

Gemeenten die bovendien bouw- en sloopafval huis-aan-huis inzamelen op afroep, dienen de overeenstemmende forfaitaire kost te verrekenen. Ook de ophaling op afroep van andere afvalfracties bij gezinnen die hiermee niet naar het containerpark kunnen rijden kan aangerekend worden. Voor AEEA, asbestcement,... moet evenwel rekening gehouden worden met enerzijds de producentenverantwoordelijkheid en anderzijds de eventuele afspraken die bestaan voor gratis inzameling van een bepaalde hoeveelheid per jaar. Wordt bij de haalmethode het houtafval en metaalafval samen met het grofvuil opgehaald,

dan moet dit grofvuil eerst naar een sorteerinstallatie worden afgevoerd vooraleer het kan verbrand worden.

2.1.2 Brengmethode

De volgende forfaitaire kosten worden aangenomen voor een standaard containerpark (zonder weegbrug, e.d.) dat 30.000 inwoners kan bedienen, conform het Uitvoeringsplan Milieuverantwoord Beheer van Huishoudelijke Afvalstoffen en het geautomatiseerd model van de kostprijsberekening van een standaard containerpark zonder diftarinvesteringen (VVSG-OVAM model ontwikkeld door Akron:

- 2,62 VTE personeel;
- 5000 m² oppervlakte;
- afschrijvingen;
- 10% algemene werkingskosten (opvolging vanuit de gemeente).

De vaste kosten voor een containerpark betekenen in 2005 ongeveer 34,6 EUR per gezin, in 2015 ongeveer 40,80 EUR (indexering). Een gemeente die bijkomend investeert in diftarinfrastructuur heeft nog extra bijkomende vast kosten.

2.2 Variabele kosten

2.2.1 Haalmethode

Aangezien de volledige inzamelkost als forfaitaire kost kan worden beschouwd, rest enkel nog de verwerkingskost als variabele kost.

De verwerkingskost van huisvuil en grofvuil, respectievelijk GFT-afval varieert in functie van de toegepaste verwerkingstechniek nl. verbranden of mechanisch-biologisch behandelen, respectievelijk composteren of vergisten. De omvang van de installatie en de regio waar het afval verwerkt wordt evenals het gegeven of men al dan niet vennoot is, spelen eveneens een belangrijke rol.

Het verwerken van groenafval via groencompostering is goedkoper dan groenafval samen met GFT-afval te composteren in een GFT-composteringsinstallatie. GFT inzamelen en verwerken is in vergelijking met groenafval de beste optie vanuit ecologisch en economisch standpunt samen bekeken (evaluatiestudie van UGent in opdracht van de OVAM).

De verwerkingskost van gemengd KGA komt ongeveer op 1,00 EURO per kilogram. Voor batterijen, TL-lampen, accu's, rookdetectoren, frituurvet- en olie en minerale olie geldt een producentenverantwoordelijkheid en wordt aangenomen dat alle kosten worden ten laste genomen door de betrokken sectoren. Wordt een gemeente niet volledig vergoed voor deze afvalstoffen, dan kan een gemeente deze aanrekenen, rekening houdend met de afspraken in het kader van de van kracht zijnde producentenverantwoordelijkheid.

2.2.2 Brengmethode

Onder de variabele kost worden alle kosten begrepen die gepaard gaan met het gebruik (huur) en de vervoerskosten (inclusief laden en lossen transport) van de containers (inzamelkost), vermeerderd met de verwerkingskost. De inzamelkost kan door een gemeente forfaitair bepaald worden op een bedrag per afgevoerde container. Aan de hand van het soortelijk gewicht per fractie, kan de respectievelijke inzamelkost bekomen worden. Zoals reeds eerder gesteld is het van belang om de tarieven van de brengmethode af te stemmen op deze van de haalmethode.

Grofvuil, groenafval, houtafval en bouw- en sloopafval worden in grote hoeveelheden aangebracht en hiervoor kan de kost snel oplopen. Voor deze fracties dient een zeer restrictief beleid gevoerd te worden in die zin dat de kosten worden aangerekend en de hoeveelheden in de hand worden gehouden.

De verwerkingskost van bouw- en sloopafval zal in grote mate bepaald worden door de zuiverheidsgraad van het puin, de grootte van de brokstukken en de aard van het puin. Voor metselwerkpuin, verontreinigd puin of zwaar gewapend betonpuin zal deze kost snel oplopen. Voor asbestcement bedraagt de stortkost ca. 80 €/ton.

In een aantal gevallen worden containers voor de opslag van metalen gratis aangeboden, waardoor de inzamelkost nul wordt. Dit geldt ook voor textielafval.

De verontreinigingsgraad van houtafval, afkomstig van containerparken kan afhankelijk van de discipline van de parkwachter sterk verschillen. In praktijk blijkt dat houtafval afkomstig van containerparken sterk verontreinigd kan zijn, waardoor

de verwerkingskost kan oplopen. Het gevaarlijk houtafval wordt niet samen met het overige houtafval ingezameld, doch bij het grofvuil gevoegd.

De inzaamelkost van KGA is sterk afhankelijk van de ingezamelde hoeveelheden per afvoer.

Voor isomo voorzien heel wat containerparken een apart systeem met 1,5 m³ zakken, die per 80 eenheden worden vervoerd. Hoe verder een containerpark gelegen is van een verwerkingsinstallatie, hoe duurder het transport zal zijn en bijgevolg ook de variabele kost.

De kostprijs van de inzaemeling van andere kunststoffracties dan plastic flessen en flacons is sterk onderhevig aan de schommelende marktprijzen. Mengsels van verschillende kunststoffracties halen lagere prijzen dan zuivere kunststofstromen.

Voor afvalstoffen waarop een producentenverantwoordelijkheid van toepassing is, kunnen geen variabele kosten aangerekend worden tenzij de totale kosten niet gefinancierd worden door de betrokken sectoren.

De inzaemeling van PMD-afval gebeurt bij voorkeur d.m.v. een blauwe zak i.p.v. los. Zo is de contantbelasting gelijk aan deze van de haalmethode en worden de mensen gestimuleerd om voor de inzaemeling van PMD gebruik te maken van de ophaling aan huis. Dit verhoogt de efficiëntie van de werking van het containerpark en van de inzaemeling aan huis. Enig toezicht moet wel gebeuren om te vermijden dat bij de haalmethode geweigerde zakken naar het containerpark worden gebracht waarbij het sorteeresidu aanwezig blijft.

3 **Uitwerking van forfaitaire- en contantbelasting**

De verrekening van de kost aan de burger en de KKMO en ZO is steeds de som van volgende bijdragen:

- forfaitaire belasting;
- contantbelasting per aangeboden afvalleenheid;
- in voorkomende gevallen een bijdrage van het erkend organisme in uitvoering van de producentenverantwoordelijkheid.

Het forfaitair- en contantbelastingreglement dient zowel financierend als sturend te fungeren. De som van alle bovenvermelde bijdragen dient de kosten te dekken en een optimale verhouding tussen de geheven forfaitaire- en contantbelasting dient de vervuiler aan te zetten tot het gewenste milieuverantwoord gedrag. Een beheersbaar systeem koppelt daarbij deze voorgenoemde reglementen met de politieverordening.

Het principe “de vervuiler betaalt” wordt gehanteerd indien de variabele kosten via een contantbelasting aan de burger en de KKMO en ZO doorgerekend worden. De vaste kosten kunnen gedeeltelijk verhaald worden door het heffen van een forfaitaire belasting, gelet op het fiscaal pact van 2008 tussen het Vlaams Gewest en de lokale besturen.

Indien de forfaitaire maximumbelasting van 55 EURO onvoldoende is om de vaste kosten te dekken, kan de gemeente hiervoor putten uit de algemene middelen.

Preventie en selectieve inzameling kunnen aangemoedigd worden door geen, respectievelijk een beperkte of volledige variabele kost door te rekenen, terwijl niet-selectieve inzameling kan ontmoedigd worden door de volledige of meer dan de volledige kost te doen betalen.

De contantbelasting mag niet onaanvaardbaar hoog zijn (psychologische drempel)

3.1 **Forfaitaire afvalbelasting**

De forfaitaire afvalbelasting staat tegenover een deel van de vaste kosten voor zowel de haal- als de brengmethode. De vaste kost van de huis-aan-huisinzameling bedraagt rekening houdend met de tussenkomst van Fost Plus, x1 EURO per ophaalpunt in GFT-regio's en x2 EURO per ophaalpunt in groenafvalregio's. De vaste kost van het containerpark bedraagt y EURO per inwoner. Verscheidene scenario's van verrekening zijn denkbaar.

a) Exacte toerekening

- Gezin

Uit oogpunt van de burger kan gesteld worden dat elk gezin kan beschouwd worden als een ophaalpunt en het aantal inwoners per gezin bepaald wordt per 1 januari. De vaste afvalbelasting kan dan als volgt bepaald worden:

- GFT-regio:

$x1 \text{ EURO/gezinsleden} + (\text{aantal gezinsleden} \times y \text{ EURO/gezinslid});$

- Groenregio:

$x2 \text{ EURO/gezinsleden} + (\text{aantal gezinsleden} \times y \text{ EURO/gezinslid}).$

- KKMO en ZO

Elke KMO is belastingplichtig.

b) Solidariteitsprincipe

Op basis van de afspraken in het kader van de uitvoering van het fiscaal pact tussen het Vlaams Gewest en de lokale besturen mag een forfaitaire huisvuilbelasting niet meer bedragen dan 1/3 van de totale kost van het afvalbeheer van een gezin met een maximum van 55 EUR per gezin.

c) Sociale correctie op de vaste afvalbelasting ten gunste van de sociale klasse van de bevolking

Aangezien geen visueel onderscheid kan gemaakt tussen huishoudelijk afval en vergelijkbaar bedrijfsafval en de afkomst van de aangeboden afvalstof bijgevolg niet kan achterhaald worden, opteert de OVAM voor een gelijke behandeling van de burger en de KKMO en ZO. Per ophaalpunt dient éézelfde belasting betaald te worden.

Gemeenten kunnen ook opteren om bedrijven geheel of gedeeltelijk vrij te stellen van de belastingplicht indien:

bij middel van een contract of van facturen kan aangetoond worden dat alle bedrijfsafvalstoffen, respectievelijk alle niet-vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen (sectorale) door een private onderneming selectief worden ingezameld; het gezin van de rechtspersoon of van de natuurlijke persoon die een zelfstandig beroep uitoefent in hetzelfde gebouw is gevestigd.

Er is slechts één belasting per ophaalpunt verschuldigd. Gezien elk rusthuis kan beschouwd worden als één ophaalpunt, dient enkel het rusthuis en niet de bewoners ervan te worden belast. Bovendien is de belasting enkel van toepassing op permanente bewoners (vb. camping: kampeeders zijn geen permanente bewoners, enkel de eigenaar van de camping dient belast te worden.).

Het doorvoeren van sociale correcties op de forfaitaire belasting ten gunste van bepaalde sociale klassen van de bevolking kan overwogen worden in tegenstelling tot het aanrekenen van de variabele kosten. Iedere vervuiler dient onafhankelijk van zijn economische draagkracht aangespoord te worden tot afvalpreventie en selectieve inzameling.

Indien de gemeente deze zienswijze niet kan bijtreden, is de toepassing van een sociale correctie op een forfaitaire belasting slechts aangewezen op basis van het inkomen van de burger (netto-belastbaar inkomen/aantal personen in het gezin). Deze laatstgenoemde stelling blijkt eveneens uit de studie "Het effect van huisvuilbelastingen en retributies op het aanbod van huishoudelijk afval", uitgevoerd door het HIVA in 1998 in opdracht van de OVAM.

3.2 Contantbelasting

3.2.1 Haalmethode

De recipiënten of eenheden volgens dewelke de diverse fracties worden aangeboden, vormen het uitgangspunt voor het bepalen van de contantbelasting. Op basis van de variabele kost per recipiënt of eenheid wordt in tabel 2 per fractie een voorstel geformuleerd van contantbelasting.

Tabel 2: Voorstel contantbelasting m.b.t. haalmethode

Fractie	Contantbelasting		
	2005	2010	2015
Huisvuil			
60 l zak	1,25 EUR/zak	1,4 EUR/zak	1,5 - 1,6 EUR/zak
120 l container	0,16 EUR/kg of 2,5 EUR/container	0,18 EUR/kg of 2,75 EUR/container	0,20 EUR/kg of 2,9 - 3 EUR/container
Grofvuil			
	35 EUR/m ³ 0,2 EUR/kg of	36,5 EUR/m ³ 0,22 EUR/kg of	38 EUR/m ³ 0,25 EUR/kg of
	0,5 EUR/aanleverbeurt + 0,12 EUR /kg of 20 EUR/m ³	0,5 EUR/aanleverbeurt + 0,14 EUR /kg of 22 EUR/m ³	0,5 EUR/aanleverbeurt + 0,15 EUR /kg of 25 EUR/m ³
GFT-afval			
120 l container	0,12 EUR/kg of 2 EUR/container	0,13 - 0,15 EUR/kg of 2,2 EUR/container	0,13 - 0,15 EUR/kg of 2,4 EUR/container
	0,5 EUR/aanleverbeurt + 0,08 EUR /kg of 15 EUR/m ³	0,5 EUR/aanleverbeurt + 0,09 EUR /kg of 16 EUR/m ³	0,5 EUR/aanleverbeurt + 0,1 EUR /kg of 17 EUR/m ³
Papier en karton ($\leq 1 \text{ m}^3$)	0 EUR	0 EUR	0 EUR
Hol glas	0 EUR	0 EUR	0 EUR
Plasticflessen en flacons, metalen verpakkingen en drankkartons (60 l zak)	0,25 EUR/zak	0,25 EUR/zak	0,25 EUR/zak
Groenafval			
Bussel snoeihout	1,85 EUR/bussel	1,9 EUR/bussel	1,9 - 2 EUR/bussel
35 l composteerbare zak	0,40 EUR/zak	0,42 EUR/zak	0,42 - 0,45 EUR/zak
120 l container	0,08 EUR/kg of 1,5 EUR/container	0,10 EUR/kg of 1,7 EUR/container	0,10 EUR/kg 1,9 - 2 EUR/container
Ios	22 EUR/m ³	23 EUR/m ³	23 - 25 EUR/m ³

(1) Restfracties

De restfracties worden op een ontmoedigend, maar nog aanvaardbaar niveau gebracht.

Per aangeboden huisvuilzak en per m³ grofvuil, wordt een contantbelasting geheven van 1,25 EURO, respectievelijk 35 EURO. Een systeem met gratis zakken in functie van een bepaalde hoeveelheid restafval per gezin wordt afgeraden omdat het geen correcte vertaling is van het principe "de vervuiler betaalt" i.f.v. de hoeveelheid afval die geproduceerd wordt en het principe dat voor huisvuil steeds moet betaald worden.

Door iedere vervuiler, zowel de burger als de KKMO en ZO van bij de eerste afvalproductie te confronteren met zijn afvalkost, zal hij gestuurd worden in de richting van afvalpreventie en selectieve inzameling. Het gratis aanbieden van huisvuilzakken strookt niet met deze preventiegedachte.

In overeenstemming met de huisvuilzak wordt voor een 120 l huisvuilcontainer 2,5 EURO per container aanbevolen. Een combinatie met een tarief per aanbieding van de container kan een deel van de vaste kosten financieren. Belangrijk is dat alle gezinnen verplicht beschikken over een container. Door een huur te vragen voor de container zet een gemeente een gezin ertoe aan deze effectief te gebruiken.

(2) Selectieve fracties met variabele kosten voor de gemeente

De praktische invulling van de financiering kan als volgt:

- een groenafvalzak van 35 l kost 0,40 EURO per zak in 2005;
- een bussel snoeihout dient samengebonden te zijn en gemakkelijk hanteerbaar (vb. maximum 1,5 meter lang en 0,5 meter breed). Een sticker ter waarde van 1,85 EURO kan toegevoegd worden rond een tak of het touw.
- Voor gemengd groenafval dat los aangeboden wordt, is het aangewezen te tarifieren per kubieke meter. Om de variabele kost te dekken wordt een kostprijs van 22 EURO per m³ voorgesteld.
- GFT-inzameling door middel van containers is een bijzonder geval. Een diftar-systeem op basis van een te hoge kost per aangeboden container wordt afgeraden. Deze financieringsvorm heeft voor gevolg dat het organisch materiaal zal opgeslagen worden tot een volle container kan aangeboden worden. In functie van het compostingsproces dient het materiaal echter zo vers mogelijk te zijn. Een diftar-systeem op basis van het aangeboden gewicht is het meest aangewezen.

(3) Selectieve fracties zonder variabele kosten voor de gemeente

In de mate dat het aanrekenen van een contantbelasting eenvoudig is te organiseren, kan een beperkte contantbelasting overwogen worden als stimulans naar preventie toe. Voor plasticverpakkingen, metalen verpakkingen en drankkartons kan de prijs van een zak worden verhoogd tot 0,25 EURO per zak. De OVAM opteert om geen contantbelasting aan te rekenen voor hol glas en voor papier en karton aangeboden in een volume ≤ 1 m³. Dit om drempel tot de selectieve inzameling van hol glas en papier en karton zo laag mogelijk te houden.

De gemeenten die eveneens de facultatieve fractie bouw-en sloopafval huis-aan-huis inzamelen op afroep, dienen de verwerkingskost door te rekenen (vb. puinzak van 1 m³ aan 62 EUR).

Indien KGA huis-aan-huis, wijk per wijk of straat per straat wordt ingezameld, moet dit conform VLAREA gratis van particulieren worden aanvaard.

3.2.2 Brengmethode

De variabele kosten vormen het uitgangspunt voor het bepalen van de contantbelasting op het containerpark. De contantbelasting kan bepaald worden op basis van:

a) **gewicht**

Door zowel de in- als uitgaande voertuigen te wegen d.m.v. een weegstelsel kan het inhoudsgewicht per fractie worden aangeduid.

b) **volume**

Contantbelasting op basis van volumebepaling vereist een zekere kennis, discipline en autoriteit van de parkwachter. Om discussies te vermijden, worden zoveel mogelijk objectieve criteria gehanteerd:

- de recipiënt waarmee wordt aangevoerd: zak, box, aanhangwagen, e.d.;
- vastgestelde maten: snoeihout in bussels van maximum 1,5 m lang en 0,5 m breed, 1 recipiënt van maximum 10 liter afvalolie, e.d..

c) **stuks**

Deze maatstaf kan gehanteerd worden voor TL-lampen, boomstronken, autobanden, e.d..

Met weegstelsel

Indien een weegstelsel voorhanden is, kan een diftar-systeem op basis van de gewichtsinhoud doorgevoerd worden. Dit betekent niet dat elk aanbod van afvalstoffen over de weegbrug dient te gaan. Weeg- en registratiesystemen zijn duur en dienen optimaal ingezet te worden. De toegang tot het containerpark dient dermate georganiseerd te worden dat enkel de aangeboden afvalstoffen die per gewicht worden getarifeerd, de weegbrug passeren. Bij voorkeur wordt een containerpark dan ook ingericht in een gratis en een betalend gedeelte.

Het weeg- en registratiesysteem kan eveneens ontlast worden als volgt:

- het afval dat als stuk of eenheid kan worden gedefinieerd, als dusdanig tarifieren (zie tabel 3);
- de fracties waar zo goed als geen variabele kost tegenover staat, kunnen gratis in ontvangst genomen worden. Dit geldt voor papier en karton, plasticverpakkingen, metalen verpakkingen en drankkartons (los), hol glas en metalen. De plasticverpakkingen, metalen verpakkingen en drankkartons worden aangeboden in de blauwe PMD-zak (in overeenstemming met Fost Plus). Om het overaanbod van papier en karton te voorkomen, is het aan te bevelen om meer dan 1 m³ of 400 kg papier en karton slechts tegen betaling in ontvangst te nemen (zie tabel 3).
- niet vanaf de eerste kilogram laten betalen, maar vanaf een bepaalde hoeveelheid.

Zonder weegstelsel

Indien geen weegstelsel voorhanden is, dient volumebepaling en tarifiering per stuk gecombineerd te worden. De retributies die aan de verschillende volumes worden gekoppeld, dienen gemiddeld de variabele kost te dekken.

In tabel 3 wordt een voorstel aangaande de contantbelasting weergegeven voor de diverse fracties aangeboden op het containerpark.

Door gemengd bouw- en sloopafval duurder te tarifieren dan zuiver puin en door bovendien de eerste kubieke meter zuiver puin niet aan te rekenen, zal het aanbod van zuiver puin gestimuleerd worden boven gemengd bouw- en sloopafval.

Groenafval aangeboden per eenheid (bussel snoeihout, zak) of in losse vorm dient aangerekend te worden per eenheid, respectievelijk per kubieke meter. De eerste kubieke meter groenafval kan gratis zijn.

Tabel 3: Voorstel contantbelasting m.b.t. brengmethode

Fractie	Contantbelasting											
	EUR			2005	2010	2015	2005	2010	2015	2005	2010	2015
	/eenheid	/eenheid	/eenheid	/kg	/kg	/kg	/m ³	/m ³	/m ³			
Grofvuil	-	-	-	0,15	0,17	0,2	25	27	30			
Papier en karton	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Hol glas	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Plasticverpakkingen, metalen verpakkingen en drankkartons 60 l zak	0,25	0,25	0,25	-	-	-	-	-	-			
Bouw- en sloopafval												
Gemengd bouw- en sloopafval	-	-	-	0,15	0,17	0,2	25	27	30			
Zuiver puin (> 1 m ³)	-	-	-	0,03	0,05	0,05-0,07	15	16	16 - 18			
Roofing	-	-	-	0,15	0,17	0	25	27	30			
Eternit (asbesthoudend, gebonden) ¹	-	pm	pm	0,03	pm	pm	15	pm	pm			
Groenafval				0,08	0,10	0,10						
Bussel snoeihout	1,85	1,9	1,9 - 2	-	-	-	-	-	-			
35 l composteerbare zak	0,40	0,42	0,42-0,45	-	-	-	-	-	-			
Los (> 1 m ³)	-	-	-	-	-	-	22	23	23 - 25			
Houtafval	-	-	-	0,03	0,05	0,05-0,07	15	16	16 - 18			
Metalen gemengd, AEEA	0	0	0	0	0	0	0	0	0			

Voor grofvuil kan er een tarief per stuk gehanteerd worden als er weinig grofvuil wordt aangeboden, of tarieven bvb. per kwart m³.

Betalingen op het containerpark

Om de veiligheid op het containerpark te kunnen waarborgen, is het aan te bevelen alle betalingen te verrichten met een kaartstelsel. De volgende systemen worden momenteel toegepast:

- Proton/bancontactkaart;
- Beurtenkaart: hiertoe dient het hierboven uitgewerkte retributiesysteem vertaald te worden in veelvoud van een eenheidsprijs. Zo kan alles worden uitgedrukt in eenheidskostprijzen van 0,50 EURO of in veelvoud daarvan. Door eenvoudigweg te knippen in de beurtenkaart kan een juiste verrekening plaatsvinden.
- "Abonnee"-stelsel waarbij aan de hand van een vooraf betaald saldo een abonneekaart wordt verkregen die dienst doet als betaalkaart.

¹ Gratis inzamelen van 1 m³, 200 kg of 10 platen per gezin per jaar.

Er kan ook betaald worden door cash geld in een betaalautomaat te steken, doch dit verhoogt het risico op inbraak. Daarom wordt best elke dag het cash geld uit het de gedlautoaat verwijderd.

Het is bovendien wenselijk dat op vraag van de KKMO's en ZO's een factuur kan opgemaakt worden, mits een administratieve kost van 5 EURO opgelegd wordt.